

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Spiritum sanctum per se quarto modo postulare ex parte principij duo
supposita verior sententia est. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

si omnipotentia esset in vno tantum supposito, essetque diuina, eodem prorsus modo crearet. Deinde idem se probat, virtuti spiritali non ad idcirco aliquid ex pluralitate suppositorum: ergo sinistra requiruntur per se plura supposita ad spirandum: nam si aliquid adderetur, esset ratio mutui amoris; alia namque perfectio addi non potest virtuti ex supposito: cum potius suppositum illam habeat ex virtute: ratio mutui amoris non confert per se ad productionem Spiritus sancti: est enim relatio solum rationis in producto, quæ nihil virtutis conferre potest potentia spirandi, neque in principio spirandi postulat aliquid reale per se: ergo substantialiter, & secundum proprietatem characteristicam eodem modo Spiritus sanctus procederet, sicut modo si in vno tantum supposito esset virtus spirandi.

Alterum, quod docet Scotus, est, nihilominus potentiam spirandi non esse in potentia proxima ad spirandum, quousque sit in duobus suppositis: non quia principium spirandi per se postulet, quatenus principium amoris est, duo supposita; sed quia quoties in aliquo agente sunt duo principia actiua inter se ordinata, posterius non est in potentia proxima ad operandum, quousque prius operetur: huiusmodi autem sunt potentia generandi, & spirandi: sicut intellectus & voluntas. Voluntas enim, cum sit posterior in operatione, nondum est in potentia proxima ad illam, donec intellectus operetur: cumque in Deo per intellectum procedat alterum suppositum, iam prius intelligimus potentiam spirandi in duobus, quam spiraret ratione ordinis, quam habet hæc posterior virtus cum priori. Quare (inquit Scotus) si per intellectum diuinum nulla persona procederet per voluntatem autem produceretur; voluntas nondum esset in potentia proxima ad spirandum, donec intellectus intelligeret: sed non esset prius in duobus suppositis, quam esset in potentia proxima ad operandum; eo quod pluralitas suppositorum non requiritur ex parte principij spirandi, vt tale est: sed ideo, quia posterior persona nondum est in potentia proxima, donec prior operetur: & nunc per priorem in Deo suppositum producit.

Secunda sententia est Durandi in 1. d. 11. q. 3. qui recitat opinionem Scoti, & S. Th. quam nos sequenti cap. referemus mediam ipse excogitauit. At igitur primo, si loquamur de spiratione secundum suam rationem formalem, esse quidem à Patre & Filio habentibus virtutem spirandi, non sicut à duobus, nec sicut ab vno spirante, sed solum quatenus habent virtutem spirandi, siue illa sit vna, siue plures; siue in vno, siue in pluribus resideat suppositis. Secundo docet, si sermo sit de modo intrinseco, quem habet spiratio, quatenus est vna simplex processio, Spiritum S. procedere à duobus: non prout habent virtutem spirandi, sed quatenus habent vnam virtutem, quæ æque perfecte est in vnoquoque, ac proinde non requiritur plura supposita per se ex parte principij. Tercio asserit, si quæstio procedat de modo, quem habet spiratio ex ordine ad aliquam extrinsecam, qui non tantum est in re, quam in ipsa voce, eo quod actus spirandi per similitudinem quandam tribuitur voluntati, cum reuera ab ea non procedat: hac ratione per se posita à duobus suppositis esset: sicque putat opinionem Scoti veram esse, si loquamur de re ipsa; & S. Thomæ opinionem similiter veram esse, si

sermo sit de modo loquendi, quatenus communiter tribui solet processio voluntati. Eandem sententiam sequi videtur Gabr. in modo loquendi in 1. d. 12. q. 2. art. 2. tamen si art. 1. notat, 2. sententiam Scoti circa rem ipsam sequi videatur: affirmat namque eodem modo processum Spiritum S. etiam si virtus spirandi esset in vno tantum supposito.

Sed, antequam veram opinionem exponam, obiter contra Durandum notare licebit id, quod disp. 11. c. diximus: falso nimirum ipsum asserere, processionem Spiritus sancti re ipsa esse proximam per naturam: per voluntatem autem sola voce & appropriatione, sicut eo loco satis probatum est. Quod si Durandus cum ceteris Scholasticis fateretur, Spiritum S. re ipsa per voluntatem procedere, doceret etiam absque dubio cum S. Thoma secundum modum & characteristicam proprietatem suam à duobus procedere, vt per se quarto modo requireretur duo supposita spirantia: superest igitur, vt id contra Scotum sequi cap. monstremus.

CAPVT II.

Spiritus sanctum per se quarto modo postulare ex parte principij duo supposita, verior sententia est.

Multo probabilior opinio est, Spiritum S. per se quarto modo procedere à duobus habentibus eandem vim spirandi: ita vt si illa virtus in vno tantum esset, Spiritus S. secundum eandem characteristicam proprietatem non procederetur. Quocirca non solum necesse est, virtutem spirantem esse in duobus suppositis, vt sit in proxima potentia operandi, sicut Scotus concessit; verum etiam, quia ex parte talis principij per se quarto modo plura requiruntur supposita. Sententia est S. Th. in hoc art. 4. in solut. 1. & in 1. d. 11. art. 2. in corpore, & art. 4. ad 2. quam sequuntur Caiet. Canariensis, & recentiores Thomistæ in hunc art. Capreolus in 1. d. 12. q. 1. conclus. 4. in eam inclinat Marsilius in 1. q. 1. art. 3. fauet quoque Henricus in summa art. 54. Marsilius cum asserit, principium spirandi esse voluntatem concordem duorum, qui se mutuo diligunt: nam de ratione mutue dilectionis est pluralitas: ideoque Spiritus sanctus secundum proprietatem sue processionis, dicitur mutui amor, differt tamen Henricus ab hac sententia in eo, quod asserit, principium spirandi esse voluntatem concordem in actu secundo volendi, & amandi, hic enim author, vt vidimus disp. 12. c. 1. putat, actus notionales, quibus personæ diuinæ procedunt, oriri ex essentialibus tanquam ex principio: id quod Scotus loco paulo ante citato acriter refellit, & nos fusius impugnauimus in ea disput.

Sed & Scotus arguit Henricum contradictione. Immo vbi nis, eo quod dixerit, etiam Spiritum sanctum distinguendum à Filio, licet ab illo non produceretur. Cum quo non videtur constare id, quod postea dicit, nempe Spiritum sanctum per se à duobus procedere, sic enim ab vno tantum procedere non posset. Frivola tamen est redargutio. Nam Henricus non asserit, Spiritum sanctum posse quidem ab vno solum supposito procedere, nec asserit futurum eiusdem proprietatis, cuius nunc est, si ab vno tantum procederetur, sed facta suppositione, quod ab vno solum procederetur, & vere esset persona diuina, siue eiusdem characteristicæ proprietatis.

Gabr.

6

S. Thom.

Caietan.

Capreol.

Marsilius in 1.

Henricus.

7.

Immo vbi
Scotus con-
tradictionis
arguit Hen-
ricum.

